

Dosarul nr. 3ra-866/23
2-21091054-01-3ra-16082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud.: T. Avasiloiu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: E. Palanciu, D. Băbălău, I. Dutca)

ÎN C H E I E R E

15 mai 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Diana Stănilă

Ion Malanciu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă, de contencios administrativ depusă de Mitioglo Nicolai împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2023, prin care s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 08 iulie 2022,

c o n s t a t ă :

La 15 iunie 2021, Mitioglo Nicolai, a depus acțiune în instanța de contencios administrative împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea emiterii actului administrativ.

În motivarea, a invocat faptul că, este pensionar pe linia IGP MAI, activând inclusiv în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al MAI.

La 02 noiembrie 2020, a primit certificatul cu nr. 34/19-2190 de la IGP, în care este indicat faptul, că termenul de activitate în cadrul IGP, cu tot cu avantajele pentru activitate în cadrul izolatorului de detenție provizorie, constituie 25 ani 8 luni și 8 zile.

Cu certificatul respectiv, inclusiv cu extrasul din ordinul nr. 460 din 22 octombrie 2020 al IGP, cu privire la pensionare, s-a prezentat la CTAS Comrat, solicitând să-i fie calculată vechimea în muncă, conform stagiului indicat de angajator- 25 ani, 8 luni, 8 zile.

La 20 noiembrie 2020, cererea fost respinsă, deoarece nu are stagiul de muncă de 25 ani.

Nefiind de acord cu respingerea, la 26 februarie 2021 s-a adresat la CNAS cu o cerere de dezacord, iar prin răspunsul nr. M-467/21 la 26 martie 202, cererea a fost respinsă.

Astfel, la 28 mai 2021, s-a adresat o cerere prealabilă către CNAS, prin care a solicitat emiterea unui act administrativ privind stabilirea pensiei acordate, luând în considerare termenul de activitate în cadrul IGP, de 25 ani, 8 luni, 8 zile, confirmat prin certificatul nr. 34/19-2190 din 02 noiembrie 2020, care reflectă acest termen de vechime în muncă.

Prin răspunsul cu nr. M- 1076/21 din 07 iunie 2021, s-a refuzat în satisfacerea cererii.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 08 iulie 2022, acțiunea a fost admisă.

S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Comrat nr.12/2020/34124 din 26.02.2021 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale de soluționare a cererii prealabile nr.M-467/21 din 26.03.2021, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită o decizie nouă, în temeiul cererii depusă de Mitioglo Nicolai în data de 09.11.2020, prin care să-i stabilească lui Mitioglo Nicolai pensia pentru vechime în serviciu, luând în considerație certificatul Direcției de poliție a UTA Găgăuzia al IGP nr.2190 din 02.11.2020.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că, potrivit extrasului din Ordin nr.460ef din 22.10.2020, Mitioglo Nicolai a încetat, conform art. 38, alin. (1), lit. c) al Legii privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr. 288 din 16.12.2016, după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie, cu excepțiile stabilite de prezenta lege.

Din certificatul eliberat de Direcția de Poliție a UTA Găgăuzia nr. 34/19-2190 din 02.11.2020, rezultă că potrivit dosarului personal al lui Mitioglo Nicolai, ofițer al Serviciului detenție și escortă al Inspectoratului de Poliție Comrat al Direcției de Poliție a UTA Găgăuzia al IGP a MAI, vechimea calendaristică cu avantaje în serviciu, la 31.10.2020, constituie 25 ani 08 luni 08 zile.

Potrivit certificatului menționat, reclamantului i-a fost calculată vechimea în muncă cu avantaje aplicând coeficientul 2 pentru perioada 12.11.2010-17.11.2010 și 08.08.2014-31.10.2020.

Instanța de fond a conchis că, respectarea de către Mitioglo Nicolai a condițiilor de stabilire a pensiei pentru vechime în serviciu instanța constată că din norma art. 13 lit. a) Legea 1544 și pct. 8 lit. d) al Hotărârii de Guvern nr. 78 din 21.02.1994).

Altfel, pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesniri persoana trebuie să întrunească două condiții, și anume: 1.instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct.8 a Hotărârii Guvernului nr.78/94; 2.să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

Pct.8 din hotărârea Guvernului nr.78/94 prevede expres că persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne cad sub incidența prevederilor vizate, nefiind limitat cercul de subiecți doar la persoanele angajate în cadrul sistemului penitenciar, or, izolatoarele de detenție provizorie sunt formate în comisariatele de poliție și asigură paza persoanelor deținute în izolatorul de detenție provizorie destinat și pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală.

Potrivit certificatul nr. 34/19-2190 din 02.11.2020 eliberat de Direcția de Poliție a UTA Găgăuzia, în perioada 12.11.2010-17.11.2010 și 08.08.2014-

31.10.2020, Mitioglo Nicolai a activat în cadrul Serviciului detenție și escortă al Inspectoratului de Poliție Comrat al Direcției de Poliție a UTA Găgăuzia al IGP a MAI.

Instanța de judecată a reținut că, subdiviziunea menționată în care a activat Mitioglo Nicolai, este entitate destinată pentru deținerea persoanelor, și care cade sub incidența reglementărilor pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.04.1994.

Din certificatul nr. 34/19-2190 din 02.11.2020 eliberat de Direcția de Poliție a UTA Găgăuzia, rezultă că vechimea în muncă pentru perioada 12.11.2010-17.11.2010 și 08.08.2014-31.10.2020, în care Mitioglo Nicolai a activat în cadrul Serviciului detenție și escortă al Inspectoratului de Poliție Comrat al Direcției de Poliție a UTA Găgăuzia al IGP a MAI a fost calculată de către Direcția de Poliție a UTA Găgăuzia în temeiul hotărârii Guvernului nr.78/21.02.1994 și ordinul MAI nr.96 din 20.03.2018.

Fiind astfel calculată vechimea în muncă, a avut drept consecință emiterea ordinului Inspectoratului General al Poliției MAI nr.460ef din 22.10.2020 prin care a fost încetat raportul de serviciu al lui Mitioglo Nicolai funcționar public cu statut special, conform art.38 alin.(1) lit. c) după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie.

Instanța a constatat că decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Comrat al Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM nr.12/2020/34124 din 26.02.2021 constituie o ingerință disproporțională în dreptul de proprietate a reclamantului prin prisma art.1 Protocolul 1 din Convenție.

Mitioglo Nicolai a respectat condițiile de stabilire a pensiei pentru vechime în serviciu, iar decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Comrat al Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM nr.12/2020/34124 din 26.02.2021 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova de soluționare a cererii prealabile nr.M-467/21 din 26.03.2021 sunt ilegale și arbitrare.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 12 iulie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale, a declarat apel nemotivat, iar la 24 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 08 iulie 2022, solicitând casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2023, s-a respins cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 08 iulie 2022.

La 30 mai 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus de recurs nemotivat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2023, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii Judecătoriei Rîșcani din 08 iulie 2022, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 28 iulie 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus de recurs motivat.

În motivarea recursului a reiterat că instanța de apel a dat o interpretare arbitrară materialelor dosarului și cadrului normativ pertinent speței.

La data depunerii cererii, Mitioglo Nicolai nu îndeplinea condițiile de asigurare cu pensie pentru vechimea în muncă.

Alegațiile cu referire la prevederile Hotărârii Guvernului nr.78/1994, nu sunt aplicabile prezentei cauze, deoarece acesta nu a activat în vreo funcție din cadrul sistemului penitenciar.

Izolatorul de Detenție Provizorie, nu face parte din instituțiile penitenciare care se regăsesc la art.11 alin.2 a Legii nr.300/2017 și respectiv, pretențiile intimatului sunt neîntemeiate și nu au bază legală.

Ordinul nr.96/2018 emis de MAI în conformitate cu prevederile pct.7 lit.g) și pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78/1994 „Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar”, depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis.

Hotărârea citată nu conține prevederile prevăzute în Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96/2018 (perioada de activitate în cadrul subdiviziunilor de pază, escortă și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie).

Prevederile pct.7 lit.g) și pct.8 lit. d) din hotărâre, prevăd expres circumstanțele în care la calcularea vechimii în muncă se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu și anume, în instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Recurentul consideră că, la caz nu există temei de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă cu includerea perioadei calculate cu avantaje, două luni de vechime în muncă pentru o lună de serviciu (2:1), din cadrul Izolatorului de detenție provizorie.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că: prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a III a „Procedura contenciosului administrativ”, Capitolul V „Procedura de recurs” din Codul administrativ, în special ce vizează prevederile cu privire la depunerea cererii de recurs, termenul depunerii, temeiurile recursului și procedura examinării acestuia.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art.195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art.3 alin.(3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod.

Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art.169–171. Or, legea procesual-civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă.

În conjunctura enunțată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Cu referire la termenul recursului:

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei contestate la 24 mai 2023 în ședință publică.

Din materialele dosarului rezultă că, instanței de apel a notificat recurentului dispozitivul deciziei la 02 iunie 2023, iar decizia motivată la data de 26 iulie 2023, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin comunicările anexate la fila dosarului 156/160

Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus recurs nemotivat la 30 mai 2023, iar recursul motivat la 28 iulie 2023.

Astfel, recursul este depus cu respectarea prevederilor art.245 din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023).

Până la data examinării recursului, Mitioglo Nicolai nu a manifestat opțiunea de a depune referință, asupra recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Examinând temeiurile invocate în recursuri în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile inadmisibile, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs.

Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de

recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul de judecată remarcă că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023)).

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut.

Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45).

Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (cauza Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39). 7 La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc